

Juni 2018

Samarbejdsaftale om pasning af dræn

Region Syddanmark og de 22 kommuner

Baggrund

Når der er behov for at anlægge et dræn, sker det primært ved operation på sygehuset. Privatpraktiserende speciallæger varetager en stor del af opgaven med anlæggelse af luftdræn på børn og unge, men er ikke omfattet af denne samarbejdsaftale.

Dræn bruges blandt andet i forbindelse med forskellige typer af operationer og til at sikre afløb for blod, væskeansamling og luft. Dræn kan anlægges mange forskellige steder på kroppen fx 12-fingertarmen, lunger, sår, central nervesystemet, bughulen m.fl. Der findes også mange forskellige dræn typer såsom ascitesdræn, pleuradræn m.fl. Dræn anvendes på patienter i alle aldre, men principperne for pasning af dræn er ens.

Patienter udskrives med dræn fra sygehuset, når de vurderes stabile og fortsat har et ikke-indlæggelseskrævende behov for behandling. Nogle patienter og pårørende kan oplæres i at passe drænet selv, men i de fleste tilfælde skal det varetages af den kommunale sygepleje.

Der eksisterer allerede i dag et velfungerende tværsektorielt samarbejde om pasning af dræn. Med denne aftale formaliseres samarbejdet i en samarbejdsaftale.

Formål med samarbejdsaftalen

Formålet med samarbejdsaftalen er at formalisere og styrke samarbejdet mellem de kommunale akutfunktioner og sygehusene i Syddanmark om pasning af dræn.

Målgruppen for samarbejdsaftalen

Patienter, som har fået anlagt et dræn og som har ikke-indlæggelseskrævende behov for behandling, er stabile, og som lægefagligt vurderes egnet til videre behandling i eget hjem.

Patientens hjem skal ligeledes være egnet. Denne vurdering beror på en samtale med patienten og den kommunale sygepleje.

Forankring og ikrafttræden

Samarbejdsaftalen er godkendt af Det Administrative Kontaktforum den 14. maj 2018 og er forankret i Sundhedsaftalen 2015-18. Samarbejdsaftalen træder i kraft den 1. juli 2018.

Grundprincipper for samarbejdet, herunder beskrivelse af det lægefaglige behandlingsansvar

Enkelte patienter og pårørende kan før udskrivelsen oplæres i selv at passe et dræn, men de fleste patienter forventes at have brug for hjælp fra den kommunale sygepleje. Den kommunale akutfunktion skal jf. Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandarder kunne varetage pasning af dræn.

Dræn anlægges primært ved operation på sygehuset. Samarbejdsaftalen gælder for dræn anlagt på sygehuset for at sikre afløb for blod og væsker. Nedenfor beskrives det tværsektorielles samarbejde om pasning af dræn ved ordination/anlæggelse på sygehus.

Hvis drænet anlægges på sygehuset, er sygehuset ansvarlig for, at patienten udskrives med et velfungerende dræn, og at der medsendes remedier til pasningen af drænet i eget hjem. Den kommunale sygepleje stiller med almene remedier, såsom værnemidler, skiftesæt osv. Dette er uddybet i et følgende afsnit.

Derudover er sygehuset ansvarlig for:

- At patienten er informeret mundtlig og skriftligt om udskrivelsen og behandlingen
- At udskrivelsen sker i overensstemmelse med SAM:BO aftalen
- At medsende oplysninger om behandlingsansvarlig afdeling og være tilgængelig per telefon for den kommunale sygepleje ved spørgsmål relateret til pasning af dræn
- At medsende eller henvise til de instrukser, der skal anvendes ifm. behandlingen

Kommunen har ansvaret for, at det er kommunale sygeplejersker med de fornødne kompetencer, der har ansvaret for at administrere den videre pasning af drænet i borgerens nærmiljø. Samt at den kommunale sygepleje administrerer behandlingen ud fra den lægeordnede behandlingsplan og regional instruks samt en kommunal instruks om pasning af dræn.

I særlige tilfælde, hvor behandling med dræn forløber uproblematisk, kan den kommunale sygepleje anmodes om at fjerne ikke-fikserede dræn på delegation fra sygehuslægen.

Opgaven med at passe dræn må ikke delegeres til andre end sygeplejersker.

I nogle tilfælde vil patienter få ordineret og anlagt dræn på et andet sygehus end det i deres lokalområde. I de tilfælde er det en del af det lægefaglige behandlingsansvar at sikre, at sygehuset i lokalområdet kan hjælpe med at genanlægge drænet.

Patientens hjem skal ligeledes være egnet. Denne vurdering beror på en samtale mellem den behandlingsansvarlige læge, patienten og den kommunale sygepleje.

Det lægefaglige behandlingsansvar er præciseret i Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner samt i Bekendtgørelse nr. 1219 af 11. december 2009 om sundhedsprofessionelles benyttelse af medhjælp.

Information forud for overdragelse

Når en patient har fået anlagt et velfungerende dræn på sygehuset, vil personalet hos den behandlingsansvarlige sygehusafdeling kontakte visitationen/den kommunale akutfunktion i patientens bopælskommune for at aftale nærmere om varetagelse af opgaven.

Iht. SAM:BO-aftalen skal der fra sygehuset sendes en plejeforløbsplan indeholdende information om patient og behandlingsforløb med reference til samarbejdsaftalen. Der skal medsendes kontaktoplysninger på den behandlingsansvarlige afdeling, herunder et telefonnummer, som er tilgængeligt døgnet rundt. Ligeledes skal der i den lokale instruks være et link til informationsmateriale målrettet den kommunale akutfunktion i form af pjecer, der beskriver opgaverne forbundet pasning af dræn. Sygehuset er ansvarlig for, at informationsmaterialet er opdateret.

Sygehuset skal endvidere sikre, at patienten er informeret mundtligt og skriftligt om udskrivelsen med dræn og den videre behandlingsplan.

Beskrivelse af remedier og ressourcer

Jf. "Casekatalog – Behandlingsredskaber og hjælpemidler i Region Syddanmark – Regionens og kommunernes vejledning om ansvarsfordeling", leverer regionen de nødvendige remedier til pasning af drænet i eget hjem. Remedierne varierer afhængigt af typen af dræn, men omfatter selve tapningsmateriet og fiksering af drænet.

Kommunen leverer almene hjælpemidler til varetagelse af hygiejnisk pasning af drænet, såsom værne-midler, skiftesæt mm.

Kompetenceudvikling

Når en patient udskrives med dræn, er sygehuset for hver enkelt patient i kontakt med den kommunale akutfunktion ift. at koordinere pasningen af drænet. Sygehuset står til rådighed ved spørgsmål hele døgnet, også for akut henvendelse. Kontaktinformation formidles i plejeforløbsplanen, som udleveres til den kommunale sygepleje.

For at passe et dræn skal den kommunale sygeplejerske have kompetencer inden for følgende områder:

- Viden om infektionstegn
- Viden om hygiejne og anvendelsen af aspektisk teknik
- Viden om pasning af dræn, herunder tømning af drænagesystem, forbindings-skift mm.

Der kan være behov for oplæring og vedligeholdelse af kompetencer og viden om pasning af dræn – denne oplæring foregår ved intern oplæring i kommunerne, evt. med bistand fra Region Syddanmarks sygehusenheder. Hvis der implementeres nye drænsystemer kan Region Syddanmarks sygehusenheder bidrage til kompetenceudviklingen.

Plan for kvalitetssikring og monitorering

Følgegruppen for opgaveoverdragelse har ansvar for løbende at følge op på anvendelsen af samarbejdsaftalen. Samarbejdsaftalen evalueres to år efter aftalens godkendelse.

Evalueringen skal blandt andet belyse:

- Det tværsektorielle samarbejde, herunder kvalitet og kompetenceudvikling
- Utsigtede hændelser

Fortolkning af samarbejdsaftalen

Fortolkningsspørgsmål af elementer i samarbejdsaftalen kan bringes til behandling i de lokale samordningsfora. Hvis fortolkningsspørgsmålet omhandler fordeling af udgifter til behandlingsredskaber og hjælpemidler, og der ikke kan opnås enighed i det lokale samordningsfora, så kan sagen bringes videre til Arbejdsgruppen vedr. Behandlingsredskaber og Hjælpemidler.

Regler for opsigelse og genforhandling af samarbejdsaftalen

Samarbejdet om pasning af dræn aftales og koordineres lokalt mellem kommuner og sygehusenheder med udgangspunkt i nærværende samarbejdsaftale.

Samarbejdsaftalen kan opsiges med passende varsel efter forudgående drøftelser i Det Administrative Kontaktforum.

Samarbejdsaftalen revideres og genforhandles, når der kommer afgørende, ændrede vilkår for opgaven, eksempelvis nye kvalitetsstandarder for kommunale akutfunktioner.

For yderligere information

Region Syddanmarks hjemmeside, afdelingen for Tværsektorielt samarbejde
<https://www.regionsyddanmark.dk/wm481697>